

ÅRET DER GIK - ET MEDIERETLIGT TILBAGEBLIK PÅ 2017

FEMR'S 25 ÅRS JUBILÆUM, 6. APRIL 2018

SØREN SANDFELD JAKOBSEN
PROFESSOR, PH.D.
JURIDISK INSTITUT

AALBORG UNIVERSITET

Love og regler

- Fjernelse af blasfemiparagraffen
 - Straffelovens § 140 („forbudt at bespotte eller forhåne en religion”)
 - Blev aldrig brugt (sidste dom er fra 1938). Religionskritik er selve kernen af ytringsfrihedsretten (sm. med politiske ytringer/samfundskritik)
 - § 140 som følge heraf ophævet i 2017 (lov nr. 675/2017)
- Ændring af Konkurrenceloven (lov nr. 1545/2017)
 - Fjernelse af beløbsgrænserne i undtagelsen til forbuddet mod konkurrencebegrænsende aftaler, jf. § 7, stk. 1, så det nu kun er markedsandele (10/15 %), der er afgørende
 - Uheldigt for aftaler på mediemarkedet, at det nu kun er markedsandele, der tæller (idet markedsafgrænsninger ofte er meget snævre)

Love og regler

- Persondataforordningen (og databeskyttelsesloven (L 68), der ledsager den) træder i kraft lige om lidt!
 - Undtager i alt væsentligt behandling af persondata ”i journalistisk øjemed” fra lovens anvendelsesområde
 - Og kan som i dag mere generelt og efter en konkret afvejning vige for hensynet til ytringsfriheden
- Mediedatabaseloven (L 69, ej vedtaget endnu)
 - Ophævelse af § 6, stk. 2, hvorefter et medie, der er registreret (hos Pressenævnet) efter MDL, ikke omfattes af medieansvarsloven
 - Uheldigt, idet omfattelse af MAL udløser en række væsentlige rettigheder efter andre love, bl.a. ret til kildebeskyttelse efter RPL
 - Derfor: § 6, stk. 2, foreslås ophævet

Love og regler

- Udkast til ændring af ministerbetjeningsreglen i offentlighedslovens § 24
 - Nugældende regel: ej aktindsigt i dokumenter til ministeren fra underordnede myndigheder (styrelser mv.) eller andre ministerier vedrørende den politiske beslutningsproces (talepapirer, politiske notater mv.). Samme gælder dok. fra ministre til andre FT-medlemmer, jf. § 27.2
 - Forslaget: ændres og files lidt, men reelt ingen materielle ændringer!
- Skærpelse af strafferammen for fredskrænkelser i strfl § 264 d ("uberettiget videregivelse af meddelelser eller billeder"), jf. lovforslag L 115, nu vedtaget
 - Op til 3 års fængsel ved særligt skærpende omstændigheder
 - Skal ramme digitale sexkrænkelser ("hævnporno")

Love og regler

- Modernisering af blankmedieordningen i OHL (jf. privatbrugsreglen i § 12)
 - Den gældende ordning forældet idet den kun omfatter løse lagringsmedier, ikke integrerede (i fx smartphones, computere, tablets mv.)
 - rapport udarbejdet (efterår 2017) med forslag til hvilke integrerede lagringsmedier, der skal omfattes, og med hvilke satser
 - lovforslag endnu ikke i høring; drøftes politisk!
- Forslag til direktiv om ophavsret i det digitale indre marked
 - Øger harmoniseringen af ophavsretten i lyset af den digitale udvikling
 - Bl.a. nye regler, der skal sikre rettighedshaverne en bedre retsstilling ift. aftaler med VOD-platforme (YouTube mv.), herunder skærpe disse platformes ansvar for ulovligt uploadede værker

Love og regler

- Politisk enighed i EU om forbud mod geoblokering, dvs. forbud mod at e-kunder i én medlemsstat forhindres i at købe produkter fra et websted i en anden medlemsstat
 - NB: omfatter IKKE salg af ophavsretligt beskyttet materiale i digital form (fx streamingtjenester, e-bøger, software mv.)
- AVMS-direktivet: omtales særskilt

Retspraksis mv.

- Ikke godtgørelse til Morten Helveg i Se & Hør-sagen (Lyngby Ret)
 - Ej bevist at tale om krænkelse af en vis grovhed, jf. EAL § 26
 - Kun få transaktioner blev hacket og kun tale om én artikel, der allerede var færdigresearchet, da journalisten fik oplysningerne
- Pressefotograf frifundet i "Motorvejssagen" (flygtningekrisen)
 - Efterlevede ikke et påbud efter ordensbekendtgørelsen om at fjerne sig
 - Frifundet i byretten (Sønderborg) ud fra afvejning ift. ytringsfriheden
 - Med Proc.bev.nævnets tilladelse anket til LR, jf. nyhed fra DM 12/3-18)
- Dom om Fake News
 - Johanne Schmidt-Nielsen (EL) blev løjet død på en hjemmeside
 - Tilkendt 75.000 kr. i godtgørelse efter EAL § 26 (Retten på Fr.berg)

Retspraksis

- Hvem skal et fagedforbud mod et medie rettes mod?
 - Ud giveren (efter almindelige regler) eller den ansvarshavende redaktør (efter medieansvarsloven)?
 - Højesteret (dissens): adressaten for forbuddet er redaktøren. MAL's ansvarssystem finder altså også anvendelse her!
- Mediernes udtaleret i sager om navneforbud ved dørlukning
 - I sager om navneforbud har medierne udtaleret, jf. RPL § 31
 - Hvad nu hvis dobbelt dørlukning, jf. § 29 c, har medierne så ikke udtaleret?
 - Højesteret: Nej. Men medierne kan efterfølgende kære kendelsen

Retspraksis

- EMD: Injuriendom mod DR-journalister ikke i strid med EMRK
 - To DR-journalister blev i 2011 dømt for injurier ved i et tv-program at have fremsat faktisk grove og forkerte udtalelser om Rigshospitalets behandling af kræftpatienter
 - EMD har nu fundet, dommen ikke er i strid med hensynet til ytringsfriheden, idet udtalelser uden faktisk basis, som er grove og har væsentlige skadevirkninger
 - Lægger sig op ad eksisterende praksis

Afrunding

- Både lovgivning og retspraksis afspejler den fortsatte digitale udvikling med sociale medier, digitale krænkelse, hate speech mv.
- Men i øvrigt tale om klassiske medieretlige emner som fx ytringsfrihed, freds- og æreskrænkelser, medieansvar, navneforbud mv.

